

Lovforslag nr. L 99. Fremsat den 28. november 2002 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen

(Rådsafgørelse om ændring af artikel 40, stk. 1 og 7, i Schengenkonventionen)

§ 1

I lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Justitsministeren kan på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union medvirke til vedtagelsen af en rådsafgørelse om ændring af Schengenkonventionens artikel 40, stk. 1 og 7.«

2. I § 3 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder for de opgaver, som polititjenestemænd fra et andet Schen-

genmedlemsland udfører i Danmark efter konventionens artikel 40 som ændret ved den i § 1, stk. 3, nævnte rådsafgørelse.«

§ 2

Stk. 1. Lovens § 1, nr. 1, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 2.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formål og baggrund

Danmark tiltrådte i 1997 Schengen-konventionen, der indeholder bestemmelser om ophævelse af den politimæssige personkontrol ved de indre grænser mellem Schengen-medlemslandene samt om en række såkaldte kompenserende foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet mv.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden i 1999 blev Schengen-samarbejdet integreret i Den Europæiske Union, hvor der i 2001 er opnået enighed om et udkast til en rådsafgørelse, der i et vist omfang ændrer Schengen-konventionens regler om grænseoverskridende observation.

Lovforslaget har til formål at gennemføre de nødvendige ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen med henblik på, at Danmark kan gennemføre den pågældende rådsafgørelse.

Med vedtagelsen af lovforslaget giver Folketinget samtidig sit samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1, til, at justitsministeren på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union kan medvirke til vedtagelsen af den pågældende rådsafgørelse.

2. Gældende ret

2.1. Schengen-samarbejdet

Den 14. juni 1985 indgik Belgien, Frankrig, Holland, Luxembourg og Tyskland den såkaldte Schengen-aftale, der indeholdt en generel målsætning om gradvist at ophæve paskontrollen ved medlemslandenes fælles grænser (de indre grænser). Aftalen fastlagde en række mere konkrete forpligtelser for de pågældende lande til at lempe deres kontrolforanstaltninger både for personer og varer. Endvidere indeholdt aftalen en række generelle bestemmelser, hvorefter medlemslandene skulle styrke deres samarbejde om bekæmpelse af international kriminalitet og illegal indvandring.

De nævnte lande underskrev efterfølgende den 19. juni 1990 en konvention om gennemførelse af Schengen-aftalen (Schengen-konventionen). Konventionen er senere tiltrådt af Danmark, Finland, Grækenland, Italien, Portugal, Spanien, Sverige og Østrig (for Storbritannien, Irland, Island og Norge gælder særlige regler).

2.2. Lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen

Danmark undertegnede den 19. december 1996 en aftale om tiltrædelse af Schengen-konventionen. Folketinget bemyndigede ved lov nr. 418 af 10. juni 1997 regeringen til at ratificere tiltrædelsesaftalen på Danmarks vegne (se Folketingstidende, 1996-97, forhandlingerne, sp. 5812, 7580 og 8283, tillæg A, sp. 4694 og 4755, tillæg B, sp. 1057 og 1346, og tillæg C, sp. 764). Ratifikationen fandt herefter sted den 23. september 1997.

Udover at bemyndige regeringen til at ratificere den danske tiltrædelsesaftale indeholder loven bestemmelser, der angår gennemførelsen af konventionen i dansk ret, herunder bestemmelserne om Schengen-informationssystemet.

Loven regulerer desuden en række spørgsmål, som vedrører polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland m.v., der udfører opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41 (grænseoverskridende observation og forfølgelse). Lovens § 3, stk. 1, indeholder således en bestemmelse om, at de pågældende polititjenestemænd under udførelsen af sådanne opgaver har ret til at bære tjenestevåben i Danmark efter konventionens regler. Endvidere fastsætter lovens § 3, stk. 2, at bestemmelserne i straffelovens kapitel 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed og kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv også finder anvendelse, når forholdet er begået mod eller af polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland mv. under udførelse af opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41. Forvolder polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland mv. under udførelse af disse opgaver i

Danmark skader, som efter dansk ret medfører erstatningspligt, udbetales erstatning efter lovens § 3, stk. 3, af justitsministeren.

2.3. EU og Schengen-samarbejdet

Ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, er Schengen-reglerne blevet integreret i Den Europæiske Union. Dette er sket i form af en protokol knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Af protokollens artikel 2 fremgår det, at Schengen-reglerne, der nærmere er defineret i et bilag til protokollen, fra datoen for Amsterdam-traktatens ikrafttræden er gældende for EU-landene bortset fra Irland og Storbritannien. For Danmarks, Finlands og Sveriges vedkommende følger det dog af artikel 2, stk. 2, at Schengen-reglerne først skulle være gældende fra den dato, som Rådet beslutter med enstemmighed blandt Schengen-medlemslandene. Endvidere fremgår det af protokollens artikel 6, at Island og Norge deltager som associeret i gennemførelsen af Schengen-reglerne i EU.

Den 1. december 2000 traf Rådet afgørelse om en fuldstændig gennemførelse af Schengen-reglerne i forhold til Danmark og de øvrige nordiske lande med virkning fra den 25. marts 2001, dog således at reglerne vedrørende Schengen-informationssystemet allerede blev bragt i anvendelse i forhold til de nordiske lande med virkning fra den 1. januar 2001.

2.4. Særligt om Schengen-konventionens artikel 40

Schengen-konventionens artikel 40 indeholder bestemmelser om, at et medlemslands politimyndigheder under visse omstændigheder må overskride grænsen til et andet medlemsland med det formål at observere formodede lovovertrædere.

Efter artikel 40, stk. 1, kan politiet i et medlemsland således under visse nærmere betingelser fortsætte en observation af en mistænkt lovovertræder på et andet medlemslands territorium, når det andet medlemsland har givet tilladelse til det. Det andet medlemsland kan til enhver tid vælge at overtage observationen.

I særligt hastende tilfælde, hvor det ikke er muligt at anmode det andet medlemsland om tilladelse, kan et medlemslands polititjenestemænd efter artikel 40, stk. 2, uden tilladelse fortsætte en observation på et andet medlemslands territorium. Det kan dog kun ske i tilfælde af alvorlige forbrydelser som nævnt i artikel 40, stk. 7, herunder f.eks. manddrab, bortførelse, gidseltagning og ulovlig handel med narkotika. Den pågældende stats myndigheder skal, allerede mens ob-

servationen finder sted, underrettes om, at grænsen vil blive passeret, og kan til enhver tid kræve, at observationen standses.

I den danske tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen er det fastsat, at anmodninger om at foretage grænseoverskridende observation ind i Danmark fremsættes over for Rigspolitichefen.

Der gælder en række nærmere bestemmelser for udførelsen af en grænseoverskridende observation. De pågældende polititjenestemænd skal f.eks. overholde lovgivningen i det medlemsland, på hvis område de observerer, og de skal efterkomme påbud fra de lokale myndigheder. De har ikke adgang til private boliger mv., og de pågældende polititjenestemænd har ikke ret til at medbringe tjenestevåben, hvis det land, hvor observationen foregår, udtrykkeligt modsætter sig det.

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af den danske tiltrædelsesaftale afgivet en erklæring over for de øvrige medlemslande om udenlandske polititjenestemænds adgang til at medbringe tjenestevåben under observation i Danmark. Det følger heraf, at det i de tilfælde, hvor der indhentes forudgående tilladelse, vil være op til de danske myndigheder efter en konkret vurdering at tage stilling til, om der er grundlag for at modsætte sig, at tjenestevåben medbringes.

I hastende tilfælde som omtalt i artikel 40, stk. 2, hvor det ikke er muligt for de pågældende udenlandske polititjenestemænd at anmode om forudgående tilladelse til fortsat observation, vil Danmark ikke modsætte sig, at der medbringes tjenestevåben, hvis observationen fortsættes over landgrænser. I sådanne tilfælde vil det normalt være meget vanskeligt at træffe foranstaltninger for at skaffe sig af med tjenestevåbnene.

Er der derimod tale om, at observationen fortsættes ind på dansk område med skib eller fly, er udgangspunktet, at der ikke kan medbringes tjenestevåben. Det hænger sammen med, at det i sådanne tilfælde normalt må antages at være muligt på betryggende måde at deponere tjenestevåbnet. Der kan dog foreligge særlige omstændigheder, hvor dette udgangspunkt må fraviges. Det gælder f.eks., hvor det ikke måtte være muligt at deponere våbnet på betryggende måde, eller hvor den, der observeres, selv må antages at være bevåbnet.

2.5. Bilaterale aftaler om politisamarbejde

Danmark og Sverige har den 6. oktober 1999 indgået en aftale om politimæssigt samarbejde i Øresundsregionen. Aftalen indeholder blandt andet bestemmelser med henblik på udmøntning af Schengen-konventionens regler om politimæssigt samarbejde, herunder

F. t. 1. vedr. Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen

bestemmelsen i Schengen-konventionens artikel 40 om grænseoverskridende observation.

Det følger af aftalen, at grænseoverskridende observation sker på de i Schengen-konventionens artikel 40 nævnte betingelser.

Aftalen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 318 af 4. maj 2000, og aftalen trådte i kraft den 1. juli 2000.

Der er desuden indgået en bilateral samarbejdsaftale mellem Danmark og Tyskland. Aftalen supplerer og konkretiserer reglerne i Schengen-konventionen om det politimæssige samarbejde mellem Schengen-medlemslandene, herunder Schengen-konventionens artikel 40 om grænseoverskridende observation. Det følger af aftalen, at grænseoverskridende observation ifølge aftalen sker i henhold til Schengen-konventionens artikel 40. Aftalen er bragt i midlertidig anvendelse fra den 25. marts 2001.

3. Udkast til ændring af Schengen-konventionens artikel 40

Som anført under pkt. 1 er der i EU opnået enighed om et udkast til rådsafgørelse om ændring af Schengen-konventionens artikel 40, stk. 1 og 7.

Udkastet indebærer, at adgangen til at foretage grænseoverskridende observation i et vist omfang udvides, således at også andre end den person, som mistænkes for at være impliceret i en strafbar handling, kan være genstand for observation. Samtidig vil det fortsat være et krav, at observationen gennemføres som led i efterforskningen af et strafbart forhold, der kan medføre udlevering.

I modsætning til observation af mistænkte personer, hvor der som anført under pkt. 2.4 i særligt hastende tilfælde kan ske overskridelse af en landegrænse uden konkret tilladelse, vil grænseoverskridende observation af ikke-mistænkte personer i alle tilfælde kræve en konkret tilladelse fra det pågældende andet medlemsland.

Udkastet indebærer endvidere, at adgangen til i særligt hastende tilfælde, hvor det ikke har været muligt at indhente forudgående tilladelse, at foretage grænseoverskridende observation af mistænkte personer i forbindelse med bestemte strafbare handlinger udvides til også at omfatte forfalskning af betalingsmidler samt bedrageri begået af organiserede bander, organiseret menneskesmugling, hvidvaskning af penge fra organiseret kriminalitet og ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.

4. Justitsministeriets overvejelser

4.1. Justitsministeriet støtter udkastet til rådsafgørelse om, at adgangen til at foretage grænseoverskridende observation i et vist omfang udvides.

Udkastet vil således bl.a. være med til at sikre, at der - i de særlige tilfælde, hvor der kan opstå et praktisk behov for det - vil være mulighed for også at foretage grænseoverskridende observation i forbindelse med efterforskningen af en række grove forbrydelser, der ikke er omfattet af de gældende regler om grænseoverskridende observation. Det gælder - som anført i pkt. 3 ovenfor - f.eks. med hensyn til organiseret menneskesmugling og ulovlig handel med nukleare materialer.

Samtidig lægger Justitsministeriet vægt på, at ændringen ikke vil berøre de grundlæggende betingelser for gennemførelsen af en grænseoverskridende observation. Udgangspunktet vil således fortsat være, at grænseoverskridende observation kræver tilladelse fra det medlemsland, hvor observationen foregår. Denne tilladelse kan til enhver tid trækkes tilbage, og medlemslandet kan i den forbindelse vælge at overtage observationen. Kun i særlige tilfælde - og da under nøje opregnede betingelser - kan en grænseoverskridende observation af en mistænkt ske uden forudgående tilladelse fra det pågældende medlemsland.

For ikke-mistænkte personer vil det som anført under pkt. 3 gælde, at grænseoverskridende observation ind i Danmark i alle tilfælde vil kræve en konkret tilladelse fra de danske myndigheder.

4.2. På den anførte baggrund indeholder lovforslaget de nødvendige ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen med henblik på gennemførelse af den foreslåede rådsafgørelse.

Der foreslås således en ændring af lovens § 1, der indebærer, at Folketinget giver justitsministeren bemyndigelse til på Danmarks vegne i Rådet at medvirke til vedtagelsen af rådsafgørelsen.

Endvidere foreslås en ændring af § 3 i loven, således at bestemmelserne i § 3 om retten for polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland til at bære tjenestevåben i Danmark, om strafansvaret for forbrydelser begået af eller mod disse polititjenestemænd og om erstatningsansvar for skader forvoldt af disse polititjenestemænd udstrækkes til ligeledes at gælde for opgaver, som disse polititjenestemænd udfører i Danmark i medfør af Schengen-konventionens artikel 40 som ændret ved rådsafgørelsen.

Der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt det er nødvendigt som følge af rådsafgørelsen at ændre lovens § 3. Bestemmelsen i § 3 henviser således bl.a. til arti-

kel 40 uden udtrykkeligt at knytte henvisningen til den affattelse af artikel 40, som følger af den nugældende Schengen-konvention. Man ville derfor kunne gøre gældende, at § 3 allerede i kraft af forslaget om ændring af lovens § 1 – hvorved Folketinget giver samtykke til, at Danmark medvirker til vedtagelsen af en rådsafgørelse, der ændrer artikel 40 – ville finde anvendelse i forhold til den nye affattelse af artikel 40.

Da forslaget til ændring af § 1 alene fremstår som Folketingets samtykke til, at Danmark medvirker ved vedtagelsen af den omtalte rådsafgørelse, og den nævnte betydning for anvendelsesområdet for bestemmelsen i § 3 således ikke fremgår af forslaget til lovtæst, har Justitsministeriet imidlertid fundet det rigtigst at foreslå en ændring af § 3, der udtrykkeligt

udvider bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte de opgaver, som polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland udfører i Danmark efter konventionens artikel 40 som ændret ved rådsafgørelsen.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for staten af betydning.

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner, amtskommuner og erhvervslivet. Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter ud over de ovenfor anførte.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Se ovenfor	

6. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget har været sendt til høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder samt Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilagene til lovforslaget er de foreslåede regler sammenholdt med de nugældende regler.

Til § 1

Til nr. 1 (Schengen-lovens § 1)

Med bestemmelsen giver Folketinget sit samtykke til, at justitsministeren på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union kan medvirke til vedtagelsen af en rådsafgørelse om ændring af Schengen-konventionens artikel 40, stk. 1 og 7.

Efter Schengen-konventionens artikel 40 kan et af de deltagende landes politimyndigheder under visse omstændigheder overskride grænsen til et andet deltagende land med det formål at foretage observation.

Ændringen af artikel 40 indebærer, at adgangen til at foretage grænseoverskridende observation udvides, således at også andre end den person, som mistænkes for at være impliceret i en strafbar handling, kan være genstand for observation. Samtidig vil det fortsat være et krav, at observationen gennemføres som led i efter-

forskningen af et strafbart forhold, der kan medføre udlevering.

I modsætning til observation af mistænkte personer, hvor der som anført under pkt. 2.4 i særligt hastende tilfælde kan ske overskridelse af en landegrænse uden konkret tilladelse, vil grænseoverskridende observation ind i Danmark af ikke-mistænkte personer i alle tilfælde kræve en konkret tilladelse fra de danske myndigheder.

Ændringen indebærer endvidere, at adgangen til i særligt hastende tilfælde, hvor det ikke har været muligt at indhente forudgående tilladelse, at foretage grænseoverskridende observation af en mistænkt i forbindelse med bestemte strafbare handlinger udvides til ligeledes at omfatte forfalskning af betalingsmidler samt bedrageri begået af organiserede bander, organiseret menneskesmugling, hvidvaskning af penge fra organiseret kriminalitet og ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.

Folketingets samtykke til vedtagelse af rådsafgørelsen indføres i Schengen-lovens § 1 som stk. 3. Af stk. 1 og 2 i samme bestemmelse fremgår, at Schengen-konventionen samt samarbejdsaftalen af 19. december 1996 mellem Schengen-medlemslandene og Island og Norge kan ratificeres på Danmarks vegne.

Til nr. 2 (Schengen-lovens § 3)

Bestemmelsen er en konsekvens af ændringen i nr. 1.

Schengen-lovens § 3 indeholder nærmere bestemmelser i forbindelse med blandt andet Schengen-kon-

ventionens artikel 40, herunder om retten for polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland til at bære tjenestevåben i Danmark, om strafansvaret for forbrydelser begået af eller mod disse polititjenestemænd og om erstatningsansvar for skader forvoldt af disse polititjenestemænd.

Med ændringen udstrækkes bestemmelserne i § 3, stk. 1-3, til også at gælde for det udvidede anvendelsesområde for artikel 40, som rådsafgørelsen medfører. Der kan - som anført under pkt. 4.2 ovenfor - rejses spørgsmål om, hvorvidt ændringen af § 3 er nødvendig. Justitsministeriet har imidlertid fundet det rigtigst at foreslå en ændring af § 3, der udtrykkeligt udvider bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte de opgaver, som polititjenestemænd fra et andet Schengen-medlemsland udfører i Danmark efter konventionens artikel 40 som ændret ved rådsafgørelsen.

Til § 2

Af hensyn til vedtagelsesproceduren i Rådet foreslås det, at lovens § 1, nr. 1, træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, og at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 2.

Til § 3

Bestemmelsen fastslår, at loven ikke gælder på Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Aftale af 19. december 1996 om Danmarks tiltrædelse af konvention om gennemførelse af Schengenaftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser (Schengenkonventionen) kan ratificeres på Danmarks vegne.

Stk. 2. Endvidere kan samarbejdsaftale af 19. december 1996 mellem Schengenmedlemslandene og Norge og Island om afskaffelse af personkontrollen ved de fælles grænser ratificeres på Danmarks vegne.

§ 3. Polititjenestemænd fra et andet Schengenmedlemsland m.v., der udfører opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41, har ret til at bære tjenestevåben efter konventionens regler.

Stk. 2. Bestemmelserne i straffelovens kapitel 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed og kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv finder også anvendelse, når forholdet er begået mod eller af polititjenestemænd fra et andet Schengenmedlemsland m.v. under udførelse af opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41.

Stk. 3. Forvolder polititjenestemænd fra et andet Schengenmedlemsland m.v. under udførelse af opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41 skader, som efter dansk ret medfører erstatningspligt, udbetales erstatning af justitsministeren.

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Justitsministeren kan på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union medvirke til vedtagelsen af en rådsafgørelse om ændring af Schengenkonventionens artikel 40, stk. 1 og 7.«

2. I § 3 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder for de opgaver, som polititjenestemænd fra et andet Schengenmedlemsland udfører i Danmark efter konventionens artikel 40 som ændret ved den i § 1, stk. 3, nævnte rådsafgørelse.«

Bilag 2

Forslag til rådsafgørelse sammenholdt med gældende lov

*Forslag til rådsafgørelse***Artikel 1**

Artikel 40 i konventionen om gennemførelse af Schengenaf-talen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser ændres således:

1) Stk. 1, første afsnit, affattes således:

»1. Hvis en medlemsstats politi som led i efterforskningen af en kriminalsag vedrørende en strafbar handling, som kan medføre udlevering, holder en person under observation på sit område, kan det fortsætte denne observation på den anden medlemsstats område, når denne har givet tilladelse hertil efter forinden at have modtaget en behørigt begrundet anmodning om gensidig retshjælp. Der kan knyttes betingelser til denne tilladelse.«

*Gældende formulering***Artikel 40**

1. Hvis en kontraherende stats politi som led i efterforskningen af en kriminalsag i den pågældende stat holder en person, der mistænkes for at være impliceret i en strafbar handling, som kan medføre udlevering, under observation, kan det fortsætte denne observation på en anden kontraherende parts område, når denne har givet sin tilladelse hertil efter forinden at have modtaget en anmodning om gensidig retshjælp. Der kan knyttes betingelser til denne tilladelse.

Observationen af den pågældende skal efter anmodning overlades til politiet i den kontraherende stat, på hvis område den finder sted.

Anmodninger om gensidig retshjælp, jf. første afsnit, rettes til den myndighed, som de kontraherende parter har udpeget, og som er kompetent til at give eller fremsende en sådan tilladelse.

2. Hvis det i særligt hastende tilfælde ikke er muligt forinden at anmode den anden kontraherende part om tilladelse, kan polititjenestemænd, der observerer en person, som mistænkes for at have begået en af de strafbare handlinger, der er anført i stk. 7, fortsætte denne observation på den anden side af grænsen på følgende betingelser:

- a) Den i stk. 5 nævnte myndighed i den kontraherende stat, på hvis område observationen fortsættes, skal omgående, allerede mens observationen finder sted, underrettes om, at grænsen vil blive passeret.
- b) Der skal straks indgives en anmodning om gensidig retshjælp, jf. stk. 1, med en begrundelse for, at grænsen blev passeret uden forudgående tilladelse.

*Forslag til rådsafgørelse**Gældende formulering*

Observationen indstilles i samme øjeblik, den kontraherende part, på hvis område den finder sted, kræver det som følge af underretning efter litra a) eller anmodning efter litra b), eller hvis tilladelse ikke foreligger fem timer efter grænsepassagen.

3. Observation efter stk. 1 og 2 må udelukkende finde sted på følgende almindelige betingelser:

- a) De observerende polititjenestemænd skal overholde bestemmelserne i denne artikel og lovgivningen i den kontraherende stat, på hvis område de opererer; de skal efterkomme påbud fra de kompetente lokale myndigheder.
- b) Bortset fra de tilfælde, der er nævnt i stk. 2, skal polititjenestemændene under observationen kunne forevise dokumentation for, at tilladelsen er meddelt.
- c) De observerende polititjenestemænd skal til enhver tid kunne legitimere sig som polititjenestemænd.
- d) De observerende polititjenestemænd kan medføre deres tjenestevåben under observationen, medmindre den anmodede kontraherende part udtrykkelig har modsat sig dette; tjenestevåben må kun benyttes i tilfælde af nødværge.
- e) Polititjenestemændene har ikke adgang til private boliger og steder, der ikke er tilgængelige for offentligheden.
- f) De må hverken standse eller anholde den observerede person.
- g) For hver operation indgives der rapport til myndighederne i den kontraherende stat, på hvis område observationen fandt sted; der kan kræves personligt fremmøde af de pågældende polititjenestemænd.
- h) Myndighederne i de observerende polititjenestemænds hjemland skal efter anmodning fra myndighederne i den kontraherende stat, på hvis område observationen fandt sted, bistå dem ved den efterfølgende efterforskning, herunder også ved retsforfølgning.

4. Følgende polititjenestemænd er omfattet af stk. 1 og 2:

*Forslag til rådsafgørelse**Gældende formulering*

- for Kongeriget Belgien: polititjenestemænd ved la police judiciaire pres les Parquets, la gendarmerie og la police communale, samt på betingelserne i de relevante bilaterale aftaler, jf. stk. 6, toldembedsmænd for så vidt angår beføjelser i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, våben og sprængstoffer samt ulovlig transport af giftigt og farligt affald
 - for Forbundsrepublikken Tyskland: polititjenestemænd ved Polizeien des Bundes und der Länder samt embedsmænd ved Zollfahndungsdienst (toldefterforskningstjenesten) i deres egenskab af repræsentanter for anklagemyndigheden for så vidt angår udelukkende ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer samt våben
 - for Den Franske Republik: polititjenestemænd ansat ved la police judiciaire de la police nationale og la gendarmerie nationale samt på betingelserne i de relevante bilaterale aftaler, jf. stk. 6, toldembedsmænd for så vidt angår beføjelser i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, våben og sprængstoffer samt ulovlig transport af giftigt og farligt affald
 - for Storhertugdømmet Luxembourg: polititjenestemænd ved la gendarmerie og la police, samt på betingelserne i de relevante bilaterale aftaler, jf. stk. 6, toldembedsmænd for så vidt angår beføjelser i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, våben og sprængstoffer, samt ulovlig transport af giftigt og farligt affald
 - for Kongeriget Nederlandene: polititjenestemænd ved Rijkspolitie og Gemeentepolitie, samt på betingelserne i de relevante bilaterale aftaler, jf. stk. 6, embedsmænd ved told- og afgiftsmyndighedernes kompetente efterforskningsafdelinger for så vidt angår beføjelser i forbindelse med ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, våben og sprængstoffer samt ulovlig transport af giftigt og farligt affald.
5. Den i stk. 1 og 2 nævnte myndighed er:
- for Kongeriget Belgien: Commissariat general de la Police judiciaire

*Forslag til rådsafgørelse**Gældende formulering*

- for Forbundsrepublikken Tyskland: Bundeskriminalamt
- for Den Franske Republik: Direction centrale de la Police judiciaire
- for Storhertugdømmet Luxembourg: Procureur general d'Etat
- for Kongeriget Nederlandene: Landelijk Officier van Justitie med ansvar for observation på en anden kontraherende parts område.

6. De kontraherende parter kan bilateralt udvide anvendelsesområdet for denne artikel og vedtage supplerende gennemførelsesbestemmelser hertil.

7. Observation efter stk. 2 må kun finde sted, når der foreligger en af nedennævnte strafbare handlinger:

2) Stk. 7 affattes således:

a) I femte led erstattes udtrykket falskmønteri« af pengefalsk og forfalskning af betalingsmidler«

b) Følgende led tilføjes:

- »–bedrageri begået af organiserede bander
- organiseret menneskesmugling
- hvidvaskning af penge fra organiseret kriminalitet
- ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.«

- drab
- manddrab
- voldtægt
- forsætlig brandstiftelse
- falskmøntneri
- tyveri og hæleri af særlig grov beskaffenhed
- afpresning
- bortførelse og gidseltagning
- menneskehandel
- ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer
- overtrædelser af våben- og sprængstoflovgivningen
- sprængstoffattentater
- ulovlig transport af giftigt og farligt affald.

Til lovforslag nr. L 99. Skriftlig fremsættelse (28. november 2002)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen (Rådsafgørelse om ændring af artikel 40, stk. 1 og 7, i Schengenkonventionen).

(Lovforslag nr. L 99).

Formålet med lovforslaget er at gennemføre de nødvendige ændringer af lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen med henblik på, at Danmark kan gennemføre et udkast til en EU-rådsafgørelse om ændring af Schengenkonventionens regler om grænseoverskridende observation.

Med lovforslagets vedtagelse vil Folketinget samtidig efter grundlovens § 19, stk. 1, meddele samtykke til, at justitsministeren på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union kan medvirke til vedtagelsen af den pågældende rådsafgørelse.

Efter de gældende regler kan politiet i dag under visse nærmere betingelser fortsætte en observation af en mistænkt lovovertræder på et andet medlemslands territorium, når det andet medlemsland har givet tilladelse til det. Det andet medlemsland kan til enhver tid vælge at overtage observationen.

I særligt hastende tilfælde, hvor det ikke er muligt at anmode det andet medlemsland om tilladelse, kan et medlemslands polititjenestemænd efter konventionens artikel 40, stk. 2, uden tilladelse fortsætte en observation på et andet medlemslands territorium. Det kan dog kun ske i tilfælde af alvorlige forbrydelser som nævnt i artikel 40, stk. 7, herunder f.eks. manddrab, bortførelse, gidseltagning og ulovlig han-

del med narkotika. Den pågældende stats myndigheder skal, allerede mens observationen finder sted, underrettes om, at grænsen vil blive passeret, og kan til enhver tid kræve, at observationen standses.

Rådsafgørelsen, som lovforslaget gennemfører, indebærer, at politiet også kan foretage grænseoverskridende observation af andre end en mistænkt. Her kræves det imidlertid i alle tilfælde, at det pågældende andet medlemsland giver konkret tilladelse til, at grænsen overskrides. Ændringen berører ikke de grundlæggende betingelser for gennemførelse af grænseoverskridende observation. Der skal således fortsat være tale om en observation, der sker som led i efterforskningen af en kriminalsag vedrørende en strafbar handling, der kan medføre udlevering. Tilsvarende vil medlemslandet til enhver tid kunne trække den afgivne tilladelse tilbage, og medlemslandet kan i den forbindelse vælge at overtage observationen.

Endvidere indebærer rådsafgørelsen, at adgangen til i særligt hastende tilfælde at fortsætte en observation af en mistænkt person, hvor det ikke er muligt at anmode om en konkret tilladelse fra det andet medlemsland, udvides, således at dette også kan ske, hvor der er tale om strafferetlig efterforskning mv. i sager om forfalskning af betalingsmidler, bedrageri begået af organiserede bander, organiseret menneskesmugling, hvidvaskning af penge fra organiseret kriminalitet og ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.